

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. II. De Obligatione Parentum erga filios.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

non possunt parentes ingredi religionem, si filii sint in gravi necessitate, aut non habeant necessaria ad educationem, quia parentibus incumbit illis providere: Tenentur vero e religione egredi in extrema necessitate filiorum, deferendo tamen habitum, & observando vota, & praecepta religionis eo modo, quo commode fieri potest; sublata vero necessitate extrema tenentur ad religionem regredi.

Demum in iis casibus, (de quibus articulo sequenti,) in quibus pater potest exheredare, & alimentis privare filios, non tenentur filii patrem sustentare.

ARTICULUS II.

De Obligatione Parentum erga filios.

- I. Tenentur parentes bono spirituali, & temporali filiorum multipliciter prospicere; & si ad eorum emendationem est necessarium, possunt percutere etiam in Sacris constitutos.
- II. Mater solum tenetur lactare, & educare filium usque ad tertium annum, nisi pater sit impotens ad alendum filium. In defectum parentum tenentur Avi, deinde Avia. Si divites exponant filios Hospitali, tenentur huic expensas compensare.
- III. Plurima causa a Doctoribus assignantur, ob quas potest Pater filium exheredare.
- IV. Si filia contra voluntatem Patris nubat indigno, non potest exheredari.
- V. Num Pater filio, quem exheredare potest, teneatur alimenta prestare ad vitam sustentandam?
- VI. Quid veniat nomine alimentorum, qua Pater tenetur filio prestare? Num teneatur etiam alere uxores filiorum, & filia spuria dotem constituere?
- VII. Obligatio, quam habent parentes alendi filios, transit ad heredes; Sic-

ut etiam si bona parentis donentur Monasterio, aut addicantur fisco.

VIII. Quinam debet filium alere, si dicitur num sit filius Petri, an Pauli? Et Pater patratus a Patre, an a filiis alendus est?

I. **P**arentes jure naturae tenentur curam filiorum gerere; Unde peccant graviter primo, si non curent, quantum in se est, ut praecepta Dei, & Ecclesiae observent, a mortali saltem abstineant, & necessaria ad salutem addiscant, verbi gratia symbolum, orationem dominicam, &c. Secundo, ex Azor., & Reginald. si non faciant sumptus necessarios, ut filii studia literarum, aut artem aliquam addiscant, prout reliqui ejusdem conditionis facere solent. Tertio, si malo exemplo, & consiliis filios depravent, aut si non avertant occasionem peccandi, verbi gratia si permittant inter sponsum, & sponsam de futuro tactus impudicos; aut si filiabus permittant amatorem ad malum finem; Immo etiam si absque rationabili causa a bono revocent, ut ab ingressu in religionem, a votorum impletione, &c.; necnon si cogant ad matrimonium contrahendum; Et excommunicationem incurrunt latam a Trident. sess. 24. cap. 18. si filias cogant ad ingrediendum in religionem, vel ab ea retrahant vi, fraude, injuria.

Quarto, peccant etiam, si non objurgent, aut castigent filios, quando id est necessarium ad eorum emendationem; possunt enim moderate percutere etiam filium Clericum; & ex Bonac. contra Tolet. etiam in Sacris constitutum. Quinto, si non dent filiis etiam illegitimis, & adoptivis necessaria alimenta, & filiabus dotem; nisi tamen detur justa causa exheredandi, & alimentis privandi. Demum, si non adhibeant saltem mediocrem diligentiam ad acquirenda bona, quibus

bus filii juxta propriam conditionem alantur; Et ut sufficientem habeant hereditatem post mortem patris. Dicitur enim 1. ad Corinth. 12. *Non debent filii thesaurizare parentibus, sed parentes filiis.*

II. Quæritur nunc primo; Ad quid mater teneatur erga filios?

Respondeo, per se loquendo solum teneri educare, & lactare filium etiam spurium usque ad triennium, modo ipsa lacte non careat, aut justam causam non habeat non lactandi, ex leg. *Nec filium*, Cod. *De patria potestate*; Excepto autem lacte, nihil aliud tenetur mater filiis præbere, nisi tamen pater sit impotens ad alendum filium; tunc enim tenetur mater etiam post triennium, & in defectu matris Avia, & in horum defectu Avia. Quare ex Azor., & Navar. peccat saltem venialiter, si proprio lacte mater filium suum non lactet, nisi justa causa excuset; ut si mater sit imbecillis, aut nobilis, quam ex more patrio id dedecet; tunc enim tenetur bonam illi nutricem quærere. Peccat vero graviter parentes, si sine justa causa exponerent filios hospitali; si vero adsit causa, videlicet vel gravis necessitas, vel periculum infamiae, non peccant. Si tamen divites sint, tenentur expensas hospitali restituere, quia hospitalis domus non est instituta ad alendos filios divitum, ut communius docent contra Henr.

III. Quæritur secundo; Quanam sint causae negandi alimenta, & exhæredandi filios?

Respondeo, plurimas communiter assignari ex Sanch., Bonac., & aliis, videlicet si filius graviter in patrem manus injiciat, si contumelia gravi afficiat, si fiat hæreticus, si histrio, aut gladiator, si cum maleficis intermiscat se, si prohibeat patrem testari, si eundem accuset extra casum hæresis, aut conjurationis in Patriam, vel Princi-

pem; si infidietur vitæ patris, si ejusdem uxorem, hoc est novercam suam violet, aut ejus concubinam; si requisitus a patre in carcere incluso noluerit esse fidejussor; si patrem in judicium deserat cum ejusdem gravi detrimento; si patre offerente dotem filia minor viginti quinque annis luxuriose vivat; si parentis furiosi curam negligat; si eundem captivum non redimat, cum possit.

IV. Dubium est primo; An si filius committat aliud crimen simile, aut majus enumeratis, possit pariter exhæredari?

Negat Molin. cum Juristis communius, quia in Authentica dicitur, quod præter causas enumeratas nulli liceat alias ingratitude causas exponere. At Bonac., Reginald. cum Theologis communius affirmant, quia lex ad similia trahi potest; præsertim cum similis, aut gravior causa existit, ut loquitur Azor. part. 2. lib. 2. cap. 19. quæst. 6. Illud certum est, quod si filia nubat indigno contra voluntatem patris, non possit exhæredari, ne præjudicetur libertati matrimonii.

V. Dubium est secundo; An propter causas adductas non solum possit filius exhæredari, & privari alimentis, sed etiam omnibus necessariis ad vitam sustentandam?

Affirmat Molin., quia filius non habetur tunc pro tali; unde solum, sicut ceteri in extrema necessitate constituti, adjuvandus est; Covar. vero benignius docet teneri patrem necessaria alimenta præstare, quia ille non amittit ob culpam esse physicum filii, atque adeo in patre aliqua major obligatio residet, quam in aliis.

VI. Quæritur ultimo; Quid veniat nomine alimentorum, quæ pater tenetur præstare filiis? & utrum obligatio alendi filium transeat ad hæredes?

Respondeo, nomine alimentorum venire victum, vestitum, lectum, ha-

bi-

bitationem, medicinas, sumptus ad filii institutionem, & disciplinam, & alia ad vitam necessaria, juxta personae conditionem.

Ex Molin. autem contra Bonac. veniunt etiam expensae funeris, si filius decedat, & expensae competentes pro anima defuncti. Ex Sanch. vero lib. 4. disp. 26. pater non solum tenetur alere filios, sed etiam eorum uxores, quia in leg. *Si quis*, ff. de liberis agnoscendis dicitur, quod pater teneatur filiorum onera sustinere: Proinde tenetur filiae etiam spuriae constituere dotem, quae vicem alimentorum gerit.

VII. Haec autem obligatio alendi filios procul dubio transit ad haeredes illius, qui hanc obligationem habebat. Quare si quis sua bona Monasterio reliquit, tenetur Monasterium filios illius alere; Et eadem est ratio, si ob crimen parentis ejus bona fisco addicantur; quia non debent filii privari alimentis jure naturae debitum ob culpam patris. Quando tamen filius alimentis aliunde, quam a patre petitis, se sustentavit, non tenetur pater in foro conscientiae ad restitutionem; quia filio debentur alimenta solum in subsidium, ut vivat; Quare cum aliunde vixerit, non tenetur pater alimenta in praeteritum debita reddere, ut notant Reginald., & Bonac.; nisi tamen filius ob id contraxerit debita; ut probabiliter limitat idem Bonac.

VIII. In dubio autem, an Petrus sit filius Titii, vel Caji, probabiliter ex Tambur. lib. 1. cap. 3. §. 7. neuter tenetur illum alere; probabilius tamen videtur, quod uterque in solidum. Quod si uxor rem habeat cum marito, & cum adultero, hic non tenetur prolem alere in dubio, an sit ab ipso genita. Demum si quis sit paterpatrus, seu habeat simul filios, & patrem, probabilius alendus est a patre, quam a filiis, ut multi docent contra

nonnullos apud Dian. part. 10. tract. 13. resol. 13.

ARTICULUS III.

De Obligatione Conjugum ad invicem.

- I. Etiam vir debet uxori praeter amorem, obedientiam in iis, in quibus est subiectus, & honorem.
- II. Potest vir objurgare, & leviter percutere uxorem, si sit spes emendationis; at nequit sine gravi culpa illam graviter percutere.
- III. Secundum se tenetur vir alere uxorem, quamvis illam duxerit indotatam.
- IV. Num teneatur illam alere, quando ob utriusque culpam ab eorum coecef sit?
- V. Aliquando tamen uxor tenetur virum alere.
- VI. Majorem debet amorem, reverentiam, & obedientiam uxor viro, quam uxor viri, quippe qui est caput mulieris; unde tenetur uxor virum sequi: Sed quid si partum intercedat non mutandi locum?

I. **Q**uaritur primo; An vir debeat uxori, praeter amorem, etiam obedientiam, & honorem?

Respondeo, debere illi obedire in iis, in quibus est subiectus; ex mutua enim conjugum obligatione fit, ut uterque teneatur ad arbitrium alterius debitum reddere: Consequenter debet uxori etiam honorem, quia honor debetur ratione superioritatis, & excellentiae; uxor autem aliqualem habet superioritatem, ut diximus, erga virum, habetque propriam excellentiam.

II. Hinc sequitur, peccare graviter maritum primo, si verba infamatoria proferat in uxorem, etiamsi sine animo infamandi, dummodo cum plena adver-